

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 28
november 2018
cena 1 euro

11

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Obranca viery, vlasti a človeka

NÁŠ ROZHOVOR

Pred troma rokmi, 24. októbra 2015, zomrel kardinál Ján Chryzostom Korec. Následne v novembrovom čísle Svedectva vyšiel článok historika Petra Mulíka, ktorý sa začínal slovami: „Ak niekto bude o 20-30 rokov písať dejiny Slovenska, isto v nich nebude chýbať text o kardinálovi Korcovi. Politickí väzni, medzi ktorých patrilo, o tom vôbec nepochybujú. Táto gigantická slovenská osobnosť totiž istým spôsobom stelesňuje slovenský katolicizmus 20. storočia.“ Aj o tom, ako ho vidí jeho nástupca prof. ThDr. Viliam Judák, PhD., biskup Nitrianskej diecézy, je nasledujúci rozhovor.

Po troch rokoch od úmrtia Jána Chryzostoma kardinála Korca v Nitre odhalili pamätnú tabuľu. Iniciátorom bola naša organizácia, ktorej kardinál Korec bol členom. Vy ste

Kardinál Korec sa tešil veľkému počtu gratulantov pri každom svojom životnom jubileu. V strede nitriansky biskup Mons. Viliam Judák.

Foto archív

významne pomohli projekt uskutočniť a treba povedať, že to nebolo vôbec jednoduché. Napríklad aj s jej umiestnením. Kde sa teda tabuľa nachádza a čo predchádzalo jej odhaleniu?

Tabuľa je umiestnená na priečelí katedrálneho chrámu - Baziliky sv. Emeráma na Nitrianskom hrade. Požehnanie tabule sa uskutočnilo pri treťom výročí smrti J. Em. J. Ch. kar-

dinála Korca. Je tiež venovaná 97 prenasledovaným kňazom Nitrianskej diecézy v rokoch 1945-1989. Jeden z nich bol odsúdený na trest smrti a ďalší spolu na 397 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne. V tom je zarátaných aj 18 kňazov, ktorí boli v PTP. Na tabuli sú umiestnené aj mená štyroch prenasledovaných biskupov.

Pokračovanie na 10. strane

Novembrové impresie

Každoročne v novembri si pripomínáme pád komunizmu, toho najničivejšieho a najzločineckejšieho systému celých ľudských dejín. Ale ako? Spraví sa pár koncertov ešte za komunizmu protežovaných umelcov s komentármi plnými vyprchanej demokracie, v novinách, ktoré ovládajú deti kedysi všeládných komunistov a eštebákov si občas prečítame nemastný-neslaný komentár, v ktorom sa veľmi často medzi riadkami dozvieme, že za komunizmu to až také zlé nebolo. No a žeby sa taká RTVS obťažovala na hlavný pietny akt politických väzňov pri pamätníku obetí komunizmu na cintoríne Vrakuňa, to nehrozí ani vo sne. Veď už samotný názov pre výročie 17. novembra bol koncipovaný tak, aby komunizmus sa tam neobjavil ani náhodou.

Keď sa obzrieme trochu dozadu zistíme, že stále to išlo týmto smerom. Najsamprv zatajiť, no a po dlhšej príprave aj poprieť, že nejaké komunistické zločiny tu vôbec boli. Jeden nepríčetný bolševik už zaútočil aj na obete červeného teroru, že to boli iba kšeftári, podvodníci a zlodejčiekovia... Malý príklad – po dlhom ňaťahovaní v októbri 2001 vyšla známka „Pamiatke obetí politických procesov“. Žiadne obete komunizmu, kdeže! A namiesto nejakého sugestívneho obrázku, ako napríklad na známke vydannej pri príležitosti oslobodenia koncentračných táborov, je na nej kytička poľných kvetov. Asi si súdruhovia spravujúci filateliu povedali – buďte radi, že dostanete aspoň kytičku a neotravujte. A keď sme už pri zbierateľstve, naši súdruhovia sú činní aj na celoeurópskom poli. V materiáli, ktorý dodali vydavateľstvu Schantl Verlag pre katalóg euromincí sa píše, že 17. novembra si pripomíname „protest študentov proti fašistickému Nemecku v roku 1939“, no v roku 1989 to bola len nejaká anonymná „študentská demonstrácia v Prahe“. A takýchto príkladov z rozličných oblastí by sme našli nespočetné množstvo.

Vraj festival slobody

Ústav pamäti národa napríklad každoročne usporadúva „Festival slobody.“ Musím povedať, že tohto roku ešte celkom ujde, no posledné roky to bola z pohľadu politických väzňov skôr provokácia. Nehanebná a mimoriadne bezočivá, veď sme o tom písali aj na stránkach Svedectva. Ale nejdeme sa o tom ďalej rozpisovať, naši členovia sú vnímaví ľudia a najlepšie vedia, v čom žijú, v akej propagandistickej omáčke.

Hlavný problém vidím v celkovom úpadku vzdelanosti a kultúry v Európe po Francúzskej revolúcii. Veď keby v 19. storočí ešte existovali dobré monarchistické maniere, každý čo i len priemerne múdry vládca by takého Marxa s Engel-

som v momente zavrel do blázince. A ušetril by svetu viac ako 100 miliónov povraždených. No po revolúcii sa odrazu začali objavovať idey „pokroku“, ktoré všetkým hlupákom načisto zatemnili mozog. Aj u nás. Dobré vieme, z akých kruhov sa grupovali komunisti – z tých najchudobnejších. Čo znamená, že na 90 percent z tých najhlúpejších a najlenivejších. Preto komunisti dodnes napríklad tak nenávidia pracovitého slovenského sedliaka.

Komunisti bez morálky

No a ľudia s takýmto pôvodom a vzdelanostným zázemím ani nič nedokážu vybudovať, aj keď mali k dispozícii najfantastickejšie technologické objavy modernej doby. Akurát dokázali napáchať obrovské ekologické škody a spraviť z nás žobrákov Európy. Komunista nielen, že nemá zdravý rozum, on nemá ani morálku vypestovanú európskym kresťanstvom, proti ktorému dodnes bojuje. A samozrejme, že aj preto si dodnes odmieta priznať, aké škody tu napáchal. Česť výnimkám, ktorých je, žiaľ, veľmi málo. Toto bolo vlastne to najväčšie sklamanie po novembrovom podvode, pretože nielen, že sebakriticky neprestali pôsobiť na verejnosti, ale nedokázali ani len povedať také niečo ako „mea culpa“. Aj keď títo naši „vedeckí“ materialisti už majú priam vedecky dokázané, aký nezmysel je komunizmus.

A morálny marazmus

Len si spomeňme na teror, aký doteraz nikdy v ľudských dejinách neexistoval. Aj z toho vidno, aká je to „vybraná“ spoločnosť. Medzi tú spodnú vrstvu treba zaradiť aj hŕstku predvojnových komunistických intelektuálov, na ktorých dokonale platí stredoveké označenie „docta ignorantia“. Príznačné je, že po týchto hlupákoch máme dodnes pomenované ulice. Aj toto ukazuje, že ani zďaleka sme sa ešte nevydali na cestu poctivého budovania, iba ho podvodne kamuflujeme.

A tak na každom kroku zažívame úpadok – hlavne spoločenský, kultúrny, mravný, dokonca ani ekonomika sa nemôže rozvinúť naplno, stačí spomenúť diaľnice. O katastrofe v umení nehovoriac. Politika sa dodnes nestala nástrojom na riešenie problémov, ale nenávisťou stouhou bolševicky vychovaných synčekov. Do nej ešte prilievajú olej ďalší naši starí známi komunistickí „chudôžníci“. Len aby nedošlo k ozajstnému riešeniu problémov, ktoré by túto „avantgardu“ konečne mohlo zmiestť do zabudnutia.

Ján Litecký Šveda

predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** uzpko@mail.t-com.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 1 EURO • **Celoročné predplatné:** 10 EUR • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 BIC: LUBASKBX • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

KTO STRATIL MAJETOK,
NESTRATIL VEĽA,
KTO STRATIL SLOBODU,
STRATIL MNOHO,
KTO STRATIL VIERU,
STRATIL VŠETKO

Program

- 10.45 Príchod účastníkov podujatia
Zoradovanie vencov podľa protokolárneho poradia
- 10.55 Príchod čestných hostí
- 11.00 Začiatok pietneho aktu kladenia vencov
- 11.30 Hymna Slovenskej republiky
- 11.35 Privítanie hostí, modlitba za obete komunizmu,
uviedenie slávenostných príhovorov
- 12.00 Ukončenie, a hymnická pieseň

POLITICKÝ VÄZNI Zväz protikomunistického odboja III. odboj

si Vás dovoľujú pozvať
na

PIETNU SPOMIENKU pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu

v sobotu 17. novembra 2018 o 11.00 hod.
pri pamiatku popravným
a umučeným politickým väzňom komunizmu
na cintoríne vo Vrakuní (ružinovský cintorín) v Bratislave

R.S.V.P. do 14.11.2018
Tel.: 0905 245 571, 02/5263 8156, 02/5263 8154
e-mail: uzpko@mail.t-com.sk

Nenechajme sa kriviť mimovládkami

V novembri 1948 odišli zo Slovenska do Viedne niekoľkí členovia Slovenskej tajnej ochrany, ktorí sa dohodli založiť hnutie nenásilnej spoločenskej sebaobrány proti bolševizmu a za obnovu slovenskej štátnosti. Tak vznikla myšlienka Bielej légie. Jej zakladateľmi boli Albert Púčik, Jozef Vicen, Anton Tunega a Jozef Mikula. Neskôr k nim pribudol Eduard Tesár. Púčik, Tunega a Tesár boli absolventmi trenčianskeho gymnázia. Vo februári 1951 boli všetci traja popravení. Na výstrahu, aby ich príklad nelákal ďalších mladých ľudí.

Nedávno sa na internete objavilo video, na ktorom sa gymnazistka Lívia vzoprela proti propagácii multikulturalizmu. Rovnako ako trenčianski gymnazisti, aj ona odmietla vnucovanie cudzej ideológie. A rovnako ako trenčianski gymnazisti, aj ona musí čeliť organizovanému lynču. Predovšetkým od mimovládnych organizácií a ich mediálnych aktivistov.

Ešte neubehlo ani tridsať rokov od zmeny režimu a v spoločnosti sa dejú procesy veľmi pripomínajúce obdobie komunistického teroru päťdesiatych rokov. Prostredníctvom agendy ľudských práv znovu vnucujú vybrané mimovládky a médiá obyvateľstvu ideológiu založenú

na rodovej rovnosti. Na jej zavedenie do legislatívy(!) pracujú viaceré rezorty a také ako ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny i rezort diplomacie vypracovali akčné plány rozvoja ľudských práv kontaminovaných gender ideológiou.

Mimovládny sektor priamo sa podieľajúci na prevýchove obyvateľstva k novej ideológii sa vyznačuje vysokým stupňom sofistikovanosti. Má podporu zosieťovaných nadácií, ale aj súkromných firiem a štátnych organizácií. Na Slovensku medzi tie známejšie patrí IVO - Inštitút

SLOVO SVEDECTVA

pre verejné otázky (šéfom je Grigorij Mesežnikov) a Aliancia Fair-play. Medzi donorov IVO patria Nadácia otvorenej spoločnosti, ESET, Úrad vlády SR, Ministerstvo zahraničných vecí a ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, Slovenská akadémia vied, Open Society Institute New York, Freedom House, rôzne ministerstvá zahraničných štátov, veľvyslanectvá a napríklad aj Svetová banka či NATO. Podobných donorov má aj Aliancia Fair-play.

V novembri si pripomíname 45. výročie od začiatku vychádzania samizdatu ORIENTÁCIA. Kedysi slúžil na slobodné šírenie názorov nekorektných s režimom. V súčasnosti je to naopak. Spoločnosť O2 napríklad vydáva magazín Sôda, ktorý vo

svojom samizdatovom čísle k Svetovému dňu slobody slova propagoval názory riaditeľky Aliancie Fair-play Zuzany Wienk, novinárky denníka N Miroslavy Kernovej a ďalších, ktoré sú v súlade s trendom propagujúcim nového človeka, vykoreneného z akýchkoľvek kultúrnych stereotypov. Tiež nemožno nevidieť, že táto firma sponzorsky podporuje projekty, za ktorými sú ľudia tvrdo odsudzujúci tradičné hodnoty a propagujúci nové ľudské práva, či lepšie povedané rozvrat spoločnosti postavené na kresťanských základoch. Daniel Hever napríklad v tomto roku získal grant na „Dlhodobý kontaktný projekt na zmenu slovenského školstva zdo-la“ alebo fakulta masmédií Ivety Radičovej na projekt „Pravda a lož“ či Miroslava Kernová, ktorá bude učiteľov vzdelávať v mediálnej gramotnosti a rozvíjaní kritického myslenia. Neprekvapuje, že s novou ideológiou prichádzajú jej propagátori do škôl. Len by bolo treba mať viac takých riaditeľiek, ako gymnázium v Spišskej Novej Vsi, kde študuje odvážna Lívia. Tá nedovolila účasť žiakov na diskusii Zabudnutého Slovenska, ktorého tvárou sú Andrej Bán či Fedor Gál. Mimochodom, otec Bána bol normalizátorom v Roháči a jeho otec autorom sochy Stalina na bratislavskom Námestí SNP.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Pravicové hodnoty na vzostupe

Ostatné rokovanie výkonnej rady PV ZPKO sa uskutočnilo 9. októbra t.r. v Košiciach. Prítomných privítal a rokovanie otvoril predseda organizácie Ján Litecký Šveda. Uviedol, že k zaslanej žiadosti o vyhlásenie blahoslaveného Titusa Zemaňa za patróna politických väzňov komunizmu dosiaľ nemá organizácia žiadnu odpoveď. Pamätná tabuľa kardinála Korca na nitrianskom hrade po dlhých peripetiách bude odhalená koncom októbra. Presný termín vedenie organizácie oznámi. Ďalej predseda PV ZPKO informoval prítomných, že o.z. vydalo tohto roku dve knižky pomocou sponzorských darov. Jedna z nich práve vyšla, autorom je Ján Litecký Šveda. Venovaná je stému výročiu založenia Česko-Slovenska.

Odznela aj informácia o rokovaní s predsedom Matice slovenskej. Obe organizácie majú záujem na užšej spolupráci. V súvislosti so žiadosťou, aby členovia organizácie písali do časopisu Svedectvo svoje spomienky a postrehy povedal, že aj v Nemecku majú bývalí politickí väzni podobné problémy ako u nás, aj podobné prosby na svojich členov. Stále vedú boj s komunistami, ktorí sa nestratili, naopak, znova ožívajú. „A podobne ako my, aj nemeckí politickí väzni uverejňujú vo svojom časopise výzvu na milodary,“ povedal. Poukázal na fakt, že skutočné pravicové strany získavajú v Európe i vo svete podporu. Uviedol Taliansko, Švédsko, Argentínu. Povedal, že ľudia sa spamätávajú a aj my sa musíme pričiniť o to, aby sme dokázali, že si vieme vážiť tých, čo zomierali za tieto hodnoty. Zdôraznil, že na Slovensku pravica nejestvuje. Predseda upozornil prítomných funkcionárov organizácie na opatrnosť pri narábaní s osobnými údajmi.

Nezáujem o centrálny pamätník

Ján Litecký Šveda vyslovil poďakovanie za zorganizovanie slávnostného stretnutia pri príležitosti 20. výročia odhalenia pamätníka politickým väzňom v Žiline. Vyzdvihol kvalitu organizácie i dobrú účasť na podujatí.

O stave pamätníka na cintoríne Vrakuňa poskytol informácie podpredseda PV ZPKO Rafael Rafaj: Organizácia poslala žiadosť na Ministerstvo obrany SR s vyčíslením potrebných finančných prostriedkov. Na jednu tabuľu to predstavuje sumu tri tisíc eur a v prvom kole sme chceli doplniť štyri tabule. Ministerstvo nám odsúhlasilo celkovo dve tisíc eur, čo nestačí ani na jednu tabuľu. Organizácia preto peniaze neprevzala.

Ján Litecký Šveda oznámil, že ak dotácia pre organizáciu bude vyššia, zorganizuje výstavu o zločinoch komunizmu, lebo na múzeum zatiaľ prostriedky nie sú. V tejto súvislosti oslovil pána Jána Brichtu, ktorý sľúbil, že sa pozrie, či sa v starých priestoroch organizácie nenájdú ešte nejaké zabudnuté exponáty. Tiež vyzval účastníkov rokovania výkonnej rady, aby pomohli v tejto veci. - Mládeži treba ukázať, ako režim narábal so svojimi občanmi, - povedal. Ďalej informoval, že práve v týchto dňoch zasiela organizácia list Štátnemu pedagogickému ústavu, v ktorom žiada, aby v komisii na prípravu učebníc mala zastúpenie aj naša organizácia, - povedal jej predseda. Konštatoval, že je to veľmi významná vec, lebo

Zľava Mirko Tuchyňa a Jozef Dečo pri výmene názorov pred zasadnutím výkonnej rady. Foto Eva Zelenayová

organizácia by získala kontrolu a oboznámenie sa s najdôležitejšími informáciami, ako sa formuje vyučovanie našich detí.

Trestuhodný výrok

Ján Litecký Šveda prečítal návrh podpredsedu organizácie Rafaela Rafaja na podanie trestného oznámenia na neznámeho pachateľa i poslanca NR SR Ľuboša Blahu za jeho výrok: „Komunisti zobrali slobodu kšeftárom, podvodníkom, zlodejčikom a nemorálnym cynickým a arogantným milionárskym prasatám.“ Prítomných členov PV ZPKO výrok poslanca pobúrila a s podaním trestného oznámenia súhlasili.

V diskusii sa Jozef Dečo podelil o skúsenosť, že študenti sa obracajú na našich členov v súvislosti s tematickou prácou. Povedal, že je potrebné, aby naši členovia to neodmietali. Ide o projekt Nenápadní hrdinovia. Mladým ľuďom sa tieto životné príbehy zdajú ako šialené. Margita Zimanová sa usilovala vstúpiť do tohto projektu, ale podľa jej slov, pán František Neupauer z ÚPN jej chcel v tom zabrániť. Nedala sa a jej príbeh získal prvú cenu v súťaži Nenápadní hrdinovia. Juraj Vrábel povedal, že študent, ktorý sa zúčastní súťaže, napíše prácu a ÚPN overuje všetky údaje. Podotkol, že protagonistov vyberá škola a konkurencia je veľká. Ale odporúčal, aby členovia našej organizácie prijali ponuku na spoluprácu. Mária Dvorčáková poznamenala, že organizovala diskusné fórum, na ktoré pozvala aj pána Neupauera z ÚPN. Ale na videu z podujatia, ktoré jej venoval, boli len členovia KPVS. Ďalej povedala, že v rámci projektu Nenápadní hrdinovia nahral svoj príbeh pán Hvizdoš. Keďže zomrel, mali záujem o túto vzácnu nahrávku, ale ÚPN im ju nechce poskytnúť. Vraj len protagonistom, ibaže práve ten je už mŕtvy. Margita Zimanová spomenula, že požiadala ešte prvého predsedu správnej rady ÚPN Jána Lamgoša, aby nahrávky s osudmi politických väzňov nezostávali len v archívoch, ale aby ich ústav poskytol televízii. No nikto nemá na to peniaze, - skonštatovala. Eva Litecká Švedová poskytla predsedom regionálnych organizácií a prítomným informácie ohľadom inventarizácie a vyradovania majetku. Štefan Novák upozornil na to, že s médiami nemôžu komunikovať všetci členovia, lebo nastáva chaos. Je to vec vedenia organizácie, resp. vedúcich regionálnych organizácií.

Eva Zelenayová

Veľkolepá spomienka na kardinála Korca

Pri príležitosti tretieho výročia úmrtia Jána Chryzostoma kardinála Korca odhalili na priečelí katedrály - Baziliky sv. Emeráma v Nitre pamätnú tabuľu. Je venovaná kardinálovi Korcovi a prenasledovaným kňazom a rehoľníkom Nitrianskej diecézy.

Slávnosť sa začala sv. omšou, ktorú celebroval nitriansky biskup Mons. Viliam Judák za účasti mnohých kňazov. V homílii hovoril o svedectve viery zo strany prenasledovaných pre Krista. Predsedal aj obradu požehnanie pamätnej tabule, ktorej autormi sú akad. arch. Ján Jura a akad. mal. Barbara Neumannová.

Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda pripomenul, že kardinál Korec bol od roku 1990 členom organizácie politických väzňov a aj preto PV ZPKO spolu s Nitrianskym biskupstvom iniciovali osadenie pamätnej tabule. Vyzdvihol najmä postoj kardinála Korca k životu v pravde a odvahe a vyslovil nádej, že sa stane inšpiráciou aj pre ostatných. Vo svojom príhovore spomenul mená dvoch veľkánov, ku ktorým, ako povedal, smelo môžeme priradiť aj nášho pána kardinála. Zmienil sa o známej vete *Alexandra Solženicina*: „Nežite v klamstve“ a o výroku sv. Jána Pavla II. „Nebojte sa!“ O Solženicinovi povedal, že to bola nesmierna odvahe a jasnozrivosť povedať v roku 1974, aby ľudia nežili v klamstve, keď „práve permanentná lož tak podkopala a vyprázdnila stavbu založenú na nezmyselných predpokladoch, že sa nakoniec rozsypaná. Žiaľ, majstri lži, ktorí tú stavbu udržiavali, nám tu zostali aj naďalej. A čo je najhoršie, aj naďalej šíria svoje lži, aj keď ešte zatiaľ nemajú za sebou takú zločineckú mašinériu, ako mali do roku 1989. Preto táto neokominterná musela zmeniť taktiku. Našu kresťanskú a európsku pravdu hodnôť, na ktorej vyrástla zatiaľ najprekvitajúcejšia civilizácia ľudskej histórie, vyhlásili za niečo veľmi pochybné a relatívne, len ako konštrukciu či názor v mori iných názorov“.

Ako sa dá vzdorovať nezmyselným konštruktom dnešných neobolševikov? Ján Pavol II. to povedal: Nebojte sa! A J. Litecký Šveda apeloval: „To teraz potrebujeme ako soľ,

Zľava Ján Litecký Šveda, Július Binder a Ján Košiar pod pamätnou tabuľou kardinála Korca.

Foto Eva Litecká Švedová

aby nás Kominterná nezahnala úplne až do potkaních dier. Veď ide o celý náš život – či bude kvalitný a v pravde a či v pravde budeme môcť vychovávať aj naše deti. Pravdu netreba hovoriť iba doma, ale aj medzi priateľmi a hlavne na verejnosti. Spomeňte si napríklad na smelý postoj kardinála Korca, ktorý sa nebál v časoch červeného teroru odsúdiť propagandistické klamstvá filmu „Križ v osídľach moci“. Mimochodom, tieto klamstvá šíria komunisti dodnes. **Nebáť sa je naša morálna povinnosť.** (red)

Ján Litecký Šveda počas príhovoru. ● Sv. omša za kardinála Korca.

Foto Barbara Neumannová

V Košiciach o politických väzňoch 20. storočia

Vraždy a prenasledovanie za vieru i národ

Organizácia PV ZPKO zorganizovala v dňoch 9. až 11. októbra v Košiciach odborný seminár pod názvom Politickí väzni 20. storočia, III. časť. S odbornými referátmi na ňom vystúpili Doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD., Doc. PhDr. Ivan Mrva, CSC., PhDr. Martin Lacko, PhD., Mgr. Juraj Vrábel, Ing. Jozef Dečo a Viliam Jablonický.

Témou doc. Hospodára bolo Prenasledovanie gréckokatolíckych kňazov v 50. rokoch a obnovenie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Treba povedať, že prednáška vzbudila veľký záujem aj preto, že história Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku nie je všeobecne známa. Tohto roku si táto cirkev pripomína 200 rokov od zriadenia Prešovskej eparchie, 50 rokov od obnovenia Gréckokatolíckej cirkvi a 10 rokov od zriadenia Bratislavskej gréckokatolíckej eparchie a Prešovskej metropolie sui iuris.

„Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vo svojom povedomí sa prirodzene považuje za priameho pokračovateľa a dediča cyrilo-metodského modelu, ktorý vo svojej podstate má tri základné body: východnú spiritualitu, liturgiu v živom ľudovom jazyku a jednotu s rímskou Apoštolskou stolicou“, prihovril sa účastníkom seminára doc. Hospodár. O erigovaní novej Prešovskej eparchie povedal, že prvotný podnet vznikol od členov mukačevskej kapituly. Ale „až 3. novembra 1815 vyhlásil jeho zriadenie s odvolaním sa na svoje patronátne práva cisár František I. Pri svojom vzniku malo Prešovské biskupstvo 194 farností s asi 150 tisíc veriacimi na území sedem západných komitátov Mukačevskej eparchie.“

Ďalej sa doc. Hospodár venoval bolestnejšej časti dejín Gréckokatolíckej cirkvi – jej prenasledovaniu v 20. storočí. K tomu povedal: „V roku 1950, kedy nastala známa administratívna likvidácia Gréckokatolíckej cirkvi, podľa schematizmu Prešovského biskupstva z roku 1948 bol počet gréckokatolíckych duchovných 316. K tomuto počtu treba prirátavať ešte rehoľníkov z Rádu sv. Bazila Veľkého, Kongregácie Najsvätejšieho Vykupiteľa a Spoločnosti Ježišovej, ktorí nie sú súčasťou tohto počtu.“

Postup vládnych orgánov v roku 1950 bol pripravovaný s perspektívou, že sa má dosiahnuť zánik Gréckokatolíckej cirkvi v bývalej ČSR. Násilné obrátenie pastierov tejto cirkvi biskupov P. P. Gojdiča a Dr. Vasiľa Hopka z katolíckej viery na pravoslávnu vieru malo byť počiatkom tohto zániku. Úder na gréckokatolícke duchovenstvo bol vedený veľmi precízne. Počítalo sa s tým, že gréckokatolícki kňazi sú väčšinou ženatí a majú mnohopočetné rodiny. Ak budú postavení pred rozhodnutie prestúpiť na pravoslávie, alebo úplne stratiť existenciu, tak vo väčšine prípadov zvolia pravdepodobne prestup. Tí, ktorí by zotrvali v odpore, mali byť preložený zo svojho pôsobiska inam, aby zbytočne nekomplikovali a nespomaľovali „konsolidáciu“. Komunistická nomenklatúra rátať s hromadným odpadom. Domnievali sa, že hrozbami, zastrašovaním a následne aj násilím zlomia ich rodiny a cez ne aj ich. No nestalo sa tak. Nerátali s príkladným postojom týchto kňazov, s ich darom hrdinstva, lásky a najmä pevnej viery“.

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku bola obnovená až po

osemnástich rokoch. Prvá verejná gréckokatolícka sv. liturgia v Košiciach sa uskutočnila 2. júna 1968 na priestranstve pred Kostolom Sedembolestnej Panny Márie na košickej Kalvárii.

Politické perzekúcie počas prvej ČSR

Pod týmto názvom uviedol svoju prednášku doc. Ivan Mrva. A hneď prvou vetou upútal pozornosť poslucháčov: „Americký veľvyslanec v Prahe James Addison v decembri 1934 takto charakterizoval českú demokraciu a pomery v Československu: „Táto česká vláda je demokratická len v mene. V skutočnosti je Československo policajným štátom....Krajina je v skutočnosti ovládaná len malou skupinou mužov, ktorí potláčajú strany, zatvárajú politických protivníkov, vedú trestné stíhanie z osobných dôvodov, prikazujú súdom aké rozhodnutia musia urobiť a všeobecne úradujú tak ako sa im páči bez veľkých ohľadov na právo. Pochopiteľne je tu predstieranie demokracie, to znamená, že členovia parlamentu majú dovolené hovoriť... Musí byť určitá miera dohadovania medzi rôznymi skupinami, ktoré tvoria parlamentnú väčšinu. Tieto musia byť kúpené primeranými ústupkami... Ale za touto fasádou a v zákulisí Československo je v skutočnosti krajinou, kde sa nedajú naplno využívať slobody demokratického štátu...“ K tomu povedal: „Aj tieto slová amerického veľvyslanca výstižne charakterizujú medzivojnové Československo, v ktorom napriek dodnes usilovne šíriacej sa propagande demokracia bola len prázdny pojem. Slúžila len ako zásterka na udržanie moci skupiny prevratových prospechárov a na udržanie nadvlády pražského centra nad Slovenskom.“

Ďalej sa podrobne venoval dokumentom, ktoré česká strana ignorovala, výkonom predstaviteľov štátu, ktoré mali ďaleko od zásad demokracie a humanizmu. Ale najmä konkrétnym príkladom prenasledovaných osôb a potláčaniu slobody slova na Slovensku. Za zmienku stojí výrok prezidenta Masaryka: „Katolíci budú mať toľko práv, koľko si ich vydobýjú.“ A ďalší ministra školstva Ivana Dérrera: „Radšej nech padne republika, než aby u nás mali mať katolíci svoje školy.“

Ďalej sa podrobne venoval dokumentom, ktoré česká strana ignorovala, výkonom predstaviteľov štátu, ktoré mali ďaleko od zásad demokracie a humanizmu. Ale najmä konkrétnym príkladom prenasledovaných osôb a potláčaniu slobody slova na Slovensku.

Ďalej sa podrobne venoval dokumentom, ktoré česká strana ignorovala, výkonom predstaviteľov štátu, ktoré mali ďaleko od zásad demokracie a humanizmu. Ale najmä konkrétnym príkladom prenasledovaných osôb a potláčaniu slobody slova na Slovensku.

Prenasledovanie Slovákov v ČSR (1945 – 1950)

PhDr. Martin Lacko, PhD. na začiatku svojho príspevku konštatoval, že „evidentné prípady prenasledovania Slovákov za prejavy ich národného povedomia a práv sú tu už od roku 1944, a komunisti u nás absolútnu moc získali až v roku 1948 – dovtedy sa o ňu delili s demokratmi. Spoločným menovateľom bola u nich čechoslovácka ideológia, teda téza, že Slováci patria neodňateľne do jedného štátu s Čechmi, a kto hlása ich práva na samostatnosť, pácha trestný čin“.

Zdôraznil, že „krátko po fronte v roku 1945 mali ešte slovenské národné orgány na čele so SNR a Zborom povereníkov pomerne veľké právomoci. A treba povedať, že sami sa veľmi aktívne zapájali do boja proti skutočným či domnelým nositeľom idey slovenskej štátnosti, čo ukázali už nariadenia SNR, najmä zavedenie a prax retribučného súdnictva. Postoj českých politických elít k slovenskej otázke zas výstižne vyjadril minister Václav Kopecký, keď v lete 1945 vyhlásil: „Musíme si

Ján Litecký Šveda (zľava) a Martin Lacko na seminári v Košiciach.

Foto Eva Zelenayová

Pohľad na účastníkov seminára.

Foto Eva Zelenayová

uvědomit, že myšlienka slovenskej samostatnosti je myšlienka hitlerovská.“ (A tak sa s jej nositeľmi aj zaobchádzalo).

Lacko poukázal na to, akým spôsobom sa už od roku 1945 na Slovensku vyrovnávalo s obdobím prvej SR. Personálne čistky a previerky všetkých zamestnancov v štátnom aparáte boli javom, aký nemal v dovtedajších slovenských dejinách obdobu. Nehovoriac o mimoriadnych súdoch a ďalších reštrikčných opatreniach. Uviedol, že „v protislovenskom ťažení má významné miesto aj rok 1947. Exemplárnym príkladom potrestania Slovákov za šesťročnú existenciu SR, a najmä odsúdenia myšlienky štátnej samostatnosti, sa malo stať odsúdenie a poprava Dr. Jozefa Tisu v apríli 1947. A krátko na to, v jeseni 1947, ŠtB, na pokyn komunistických predstaviteľov, vykonštruovala tzv. protištátne sprisahanie na Slovensku. Činnosť malých, neozbrojených ilegálnych skupín požadujúcich obnovu slovenskej štátnosti bola nafúknutá do obrovských rozmerov, označená dokonca za horšie a nebezpečnejšie, ako boli útoky hitlerovského Nemecka a horthyovského Maďarska v rokoch 1938 – 1939“. Spomenul aj niektoré dosiaľ neznáme obete povojnových perzekúcií.

O zavraždených kňazoch košickej arcidiecézy

Mgr. Juraj Vrábek poukázal na tragické osudy viacerých kňazov, ktoré dosiaľ neboli zaznamenané. Povedal, že od Zeleného štvrtka 2008 sa môžu návštevníci Dómu sv. Alžbety v Košiciach priamo oboznámiť s menami tých kňazov, ktorí trpeli pre svoju vieru, pričom mnohí z nich položili aj svoje životy za Krista. „Košická diecéza bola v 20. storočí výnimočná v tom, že sa rozprestierala na území dvoch štátov. Po prvej svetovej vojne sa postupne nový režim aj na pôde Cirkvi začal po svojom vyrovnávať s tými kňazmi, ktorí boli spätí s Uhorskom“, povedal a pokračoval: „Osud prvého zabitého kňaza na území košickej diecézy v 20. storočí je zvláštny v tom, že ide o prvú obeť komunizmu u nás, a to ešte dávno pred rokom 1948. Hovoríme o Františkovi Majochovi – národne uvedomelom kňazovi, ktorý položil život za večné hodnoty – Boha a národ.“

Spomedzi ďalších zavraždených kňazov spomeňme aspoň Jána Nemca. Vrábek o ňom povedal: „Narodil sa 25. januára 1911 v Šarišských Bohdanovciach. Na kňaza bol vysvätený 29. júna 1933. Ako kaplán pôsobil v Trhovišti, Humennom a Žalobíne. Farárom sa stal v Lieskovic 1. decembra 1939. Pastoračne sa venoval mládeži a najmä Rómom. Koniec jeho života ovplyvnili udalosti záveru druhej svetovej vojny. Dnes sa každoročne kladú vence partizánom a tým ľuďom, ktorí tak rok čo rok 29. augusta konajú uniká ten fakt, že aj partizáni sa

dopúšťali zločinov proti ľudskosti. Dnešné právo by ich skutky nazvalo jednoducho terorizmom, prípadne extrémizmom.

Právne aspekty SNP alebo Povstania časti slovenskej armády

„Viacerí intelektuáli tvrdia, že slovenská spoločnosť sa nevyrovnala so svojou minulosťou. Je tu však problém, slovenská spoločnosť sa nemôže vyrovnávať so svojou minulosťou cez optiku Edvarda Beneša, čechoslovakistov alebo komunistických historikov, ale pravdivým výskumom histórie“, začal svoju prednášku Ing. Jozef Dečo. Z jeho obsiahlej štúdie vyberáme niekoľko myšlienok:

„Národ sa pred blížiacimi hrôzami vojny nezomkol (ako napr. Rumunsko), každý hľadal svoju cestičku a nakoniec sa povstanie realizovalo sčasti proti Nemcom, ktorí začali okupovať Slovensko, ale čo je horšie, časť povstania sa obrátila proti vlastným ľuďom, vraždami politických odporcov, riešením starých sporov, vraždami ľudí, ktorí sa v nesprávnom čase ocitli na nesprávnom mieste.

Povstanie na samom začiatku uznávalo všetky zákony platné za 1. SR (Nariadenie SNR 1/44 Sb.) okrem nedemokratických zákonov. Slovenská národná rada, vedúci orgán povstania sa vzápätí prihlásila k ČSR s právnou konštrukciou subsumácie právneho poriadku SR do právneho poriadku ČSR, ktorá sa presadzuje v dnešných právnych dejinách Slovenska. Týmto spôsobom SNR uznala existenciu prvej Slovenskej republiky, jej zákony, ktoré si vyhradila meniť. Tu nastal rozpor s benešovskou ideou kontinuity prvej ČSR a jej ústavy z roku 1920.

SNR nariadením 1/44 Sb. vyhlásila novú slovenskú štátnosť v údajných podmienkach, keď na Slovensku iná reálna moc neexistovala, uchopili moc z ulice. Sporná prirodzeno-právna konštrukcia novej autentickej štátnosti v rámci SNP, ktorá sa konštruovala negatívnym zákonným vymedzením voči nedemokracii a následná vojenská aktivita mala legitimizovať túto právnú konštrukciu. SNR vyhlásila prakticky slovenskú štátnosť, ale ju nevedela ukotviť do štátneho celku. Základný rozpor právnej konštrukcie SNP štátnosti je v tom, že vznikla z prirodzeno-právnej pozície a skončila v formalistickej, pozitivisticko-právnej pozícii prvej ČSR, ktorá bola potvrdená troma pražskými dohodami a medzinárodnými aktami.

Tento fakt vyvolal rôzne právne polemiky a spory, ktoré do dnešných čias nadobúdajú ďalšie zmeny.

Povstanie nesplnilo svoj účel, nezjednotilo národ. Povstanie neskrátilo vojnu, iba prinieslo rozvrat slovenského hospodárstva a ľudské obete.“

(red)

Odvrátená strana výročia 1918

Máme za sebou azda najväčšie osmičkové výročie, ktorému politický aj mediálny, nielen hlavný, ale aj verejnoprávny prúd venoval nevídanú pozornosť. Storočnica štátu by bola dôvod na takého pompézne celoročné oslavy, keby ten štát v tomto čase existoval. Lenže on je už 25 rokov na politickom pohrebisku. Vo svete sa zrejme ešte nestalo, aby národ, dokonca jeden z najstarších v Európe, ktorý počas existencie spoločného útvaru nepretržite usiloval o svoje suverénne postavenie a vlastnú nezávislú štátnosť, oslavoval „spoločný štát“, z ktorého dvakrát v histórii odišiel a ktorého najvýznamnejšie osobnosti buď „odchádzali“ za čudných okolností alebo sedeli rovno vo väzení či odvisli na šibenici.

Štefánik zahynul za nevyjasnených okolností, rovnako ako Dubček. Navyše v čase, keď sa lámal chlieb... Hlinku aj Husáka väznili, Tisu a ďalších vlastencov obesili. Mnohotisíc demokratov a kritikov kultu osobnosti, praktík totalitného komunistického režimu za existencie Česko-Slovenska zatvorili za „protištátnu činnosť“ či „rozvracanie republiky“. Vo väzení trpeli aj veriaci, vrátane kňazov a prevažne katolíckych cirkevných hodnostárov. Slovenské dejiny suverenzizmu dostali hanlivú nálepku „klérofašistické“... V prvej polovici spoločného štátu (1918-38) sa vlády ujala štátna ideológia čechoslovakizmu. V druhej sa k pražskému centralizmu (do r.1968) pridala najhoršia komunistická ideológia s totalitným režimom, ktorý likvidoval svojich „triednych nepriateľov“. Bratia Česi tam operatívne zaradili likvidáciu slovenských vlastencov. Prvým politickým väzňom Česko-Slovenska bol Andrej Hlinka. Z väzenia ho dostal až poslanecký mandát. Prvým politickým väzňom „obnoveného“ spoločného útvaru a obeťou pomsty za prvú slovenskú štátnosť bol prezident prvej Slovenskej republiky Jozef Tiso.

Z dažďa pod odkvap

Pre Slovákov bolo Česko-Slovensko nepochybne lepšou alternatívou ako „žalár národov“ - Uhorsko. Lenže v skutočnosti išli z dažďa pod odkvap. Česko-Slovensko bolo tiež žalárom vlastencov a demokratov. Historici aj politici by o tom nemali mlčať. Nenaplnili sa očakávania rovného s rovným, hoci sa Slováci usilovali o plnenie Pittsburskej dohody s vlastnou slovenskou administratívou a Snemom. Práve hodnota slobody, rešpektovanie práv a identity, národnej aj kresťanskej rozdeľovali Čechov a Slovákov 70 rokov. Spolužitie od začiatku poznačil slovenský odboj. Najskôr ten prvý, kde zohral hlavnú úlohu M.R. Štefánik a jeho légie bojujúce proti bolševikom. Tretí (protikomunistický) odboj sa začal rovnako na Slovensku a aj tu vyvrcholil: najskôr Bielou légiou, potom exulantmi, nakoniec pokusom o reformu (1968). Po normalizácii sviečkovou manifestáciou a vystúpením bratislavských študentov proti totalite už 16.novembra 1989. Slovensko prišlo za 1.ČSR o územie Oravy a Spiša výmenou za Ostravsko; v roku 1945 o celú Podkarpatskú Rus.

Veľa zla narobili aj dvaja pred/povojni prezidenti. „Tatíček“ Masaryk spochybňoval nielen existenciu Pittsburskej do-

hody, ale aj existenciu slovenského národa ako „výmysel maďarskej propagandy“. Edvard Beneš ako „barón rulety“ mal „spadeno“ na Štefánika za jeho otázky, kam sa stratili peniaze amerických Slovákov. Najskôr zbabelo zdupkal do Londýna, aby sa počas koketovania so Stalinom stal z neho tajný agent NKVD (č. XIX) a aby vo februári 1948 odovzdal moc do rúk Gottwaldovi a komunistom. Beneš, druhý najsilnejší a neskôr prvý muž republiky, bol na nože so Štefánikom najmä kvôli bolševizmu, ktorý Štefánik ostro a verejne kritizoval. „Hovorím vám to z hĺbky duše: boj proti bolševizmu vo všetkých jeho prejavoch musí prevládať v našej morálke“ – zjavne nezapadal do ľavicovo-bolševickej orientácie Beneša.

Slováci – nepriatelia bolševizmu

Rozdielnosť politickej orientácie Beneša a Štefánika a neskôr Hlinku sa lámal práve na postoji k extrémistickej a zločineckej ideológii komunizmu, ktorá nastoľovala zločinecké brachiálne nedemokratické a totalitné režimy. „Vy rozumiete, že musíme zostať nepremožiteľnými nepriateľmi bolševizmu“, začal Štefánik príhovor k legionárom na ďalekom východe a varoval pred plameňom bolševickej ideológie a totalitou. „Bolševizmus je negácia demokratizmu...; bolševizmus buráca najnižšími pudmi...; bolševizmus kupuje duše a výhody a tvorí strany banditov a sektárov... Bolševizmus je rozklad, bieda, hlad... Bolševizmus je osľušujúcim zábleskom traskaviny, demokracia - žiarivým majákom spásy. Bolševizmus je nepriateľom ľudstva a musí sa proti nemu bojovať,“ zakončil svoju reč generál, ktorý za záhadných okolností pri návrate na Slovensko zomrel.

Tento zásadný rozdiel k marx-leninskej ideológii vidieť aj na rozdielnej orientácii Čechov a Slovákov. Nakoniec aj zakladateľ slovenského národno-obrodného procesu, Ľudovít Štúr, pár rokov po zrode komunistickej ideológie varoval pred komunizmom a jeho prorocké slová nedávna história potvrdila. „Nech by sa akokoľvek komunizmus namáhal a predstieral, že chce ľuďom pomôcť k ich právam, nič nevie o ľudstve, žalostne ho ponízuje, a keďže lipne na ustanovizniach, ktoré sú nepraktické a neuskutočniteľné, patrí k najdivším výplodom, aké vôbec vzišli z ľudského mozgu.“

Životné hodnoty, politické kréda a orientácia troch najvýznamnejších osobností slovenského národno-obrodného a štátotvorného pohybu – Ľudovíta Štúra, Milana Rastislava Štefánika a Andreja Hlinku s jasnými protibolševickými a protikomunistickými postojmi nemohli koexistovať v spolužití s národom, ktorého čelní predstavitelia štát smerovali naľavo a k červenej ideológii. Počas trvania Česko-Slovenska sme zažili dve štátne ideológie. Prvá z nich potierala nielen národné práva Slovákov na samourčenie, ale aj existenciu slovenského národa, druhá presadzovala proletársky internacionalizmus, no najmä zaviedla krutú komunistickú diktatúru s potieraním nielen práva na samourčenie, ale aj práva na vierovyznanie a mnohé základné politické aj ľudské práva. Oslavovať takýto štátny útvar v ére slobody a demokracie sa javí nielen ako rozpačité, nevhodné, ale priam morbidné.

Rafael Rafaj

podpredseda PV ZPKO

Moje osmičkové roky

Najpodstatnejším osmičkovým rokom pre mňa je rok 1958, lebo vtedy som sa narodil. Veľmi si to vážim, rád to oslavujem a som za ubiehajúce roky stále vďačnejší, pretože si uvedomujem, že vďaka mojím pohnutým a riskantným príbehom som tu už vôbec nemusel byť.

V roku 1968 som napísal detský protestsong proti sovietskej okupácii, i keď som s kamarátmi chodil za vojakmi do zákopov nad Záhorskou Bystricou a nosil im mrkvu a iný záhradný proviant. Mladí Ukrajinci boli nesmierne vďační a ich veliteľ nechal na našu počesť nastúpiť a salutovať celú posádku. Takže mám aj nejaký ten kolaborantský vrúbik...

Vážnejšie veci som začal písať v roku 1978. Najprv to bol článok inšpirovaný 900 náboženskými samovraždami v Guayane a následne úvaha o úlohe náboženstva v spoločnosti. Za pár mesiacov, v marci 1979, som napísal „Scénku z dneška“, kde som sa kriticky a parodicky vyjadril k socialistickému výkladu husitstva. Prečítal som tento text v najväčšej prednáškovej miestnosti FFUK, čím sa skončila moja vysokoškolská kariéra.

Aby som nezabudol, celkom určitým impulzom k písaniu bol rok 1975. Utrpel som vtedy ťažký úraz, tri mesiace ma skladali v troch nemocniciach a o tri roky nato som sa rozpísal. Asi taká riadna rana do hlavy je dobrá pre rozvoj tvorivosti, len keby človek vedel odhadnúť správnu intenzitu... Ešte by som zo záveru totality spomenul rok 1988, kedy som hneď v pamätný deň 25. marca napísal reportáž zo Sviečkovej manifestácie.

A neprestal som

Svoju tvorbu som do nežnej revolúcie rozširoval v rukopisoch, ale podpísaných, takže nejaké ťažkosti s tajnými službami sa vyskytli, priatelia a rodina by o tom vedeli rozprávať. Keď nastala možnosť slobodného vyjadrenia, šíril som svoje úvahy a glosy masovo, najprv xerokópiami a potom mailami. Zaujímavé je, že pochvalné a dobroprajné ohlasy som dostával hlavne od starších ľudí. Tí mladší občas reagovali aj podráždenie, akoby ma považovali za nekvalifikovanú a nelegálnu konkurenciu.

V hodnotení situácií a procesov pokračujem až doteraz a chcem zdôrazniť, že počas toho dlhého obdobia som prišiel na to, že Boha nemôžeme uchopiť filozoficky, teologicky, alebo ináč teoreticky, ale len tým, že ho úprimne a nekompromisne nasledujeme, najlepšie podľa vzoru Ježiša Krista. Nech mi k tomu naďalej

pomáha Boh a všetci svätí a to isté prajem aj vám, mojím často už dlhoročným čitateľom.

Ľudské konšpirácie

Rýchla doba si iste vyžaduje rýchle zmeny a rôzne prispôsobenia, ale ako tvrdí stará ľudová múdrosť, dvakrát meraj a raz rež. Poučenie z modernejšej skúsenosti zase hovorí, že horší pohľad ako na mladého pesimistu je už len na starého optimistu. Naozaj by som teda za všetkými zmenami nehľadal len zlé závery, to vedenie a múdrosť naozaj postupujú, dokonca stále intenzívnejšie prichádza k naplneniu Ježišových slov, že nič nie je skryté, čo by nevyšlo najavo. Treba si teda dávať pozor na vyrábanie zmien v základných, bez vedomia a schválenia tou podradnou členskou základňou...

Negatívnou tendenciou naozaj je to, že sa vytráca nielen úcta medzi ľuďmi, ale aj úcta k Bohu. Boh je totiž niečo, čo poradne nemožno porovnávať s človekom a jeho možnosťami. My veríme v Trojicu, v dokonalosť a predurčenosť Krista ako večného Slova a nezničiteľného spojiva medzi minulosťou, súčasnosťou i budúcnosťou. Ale všimli sme si aj Ježišovu úctu k Bohu a zdôrazňovanie neustálej, ba zvyšujúcej sa potreby rešpektu k nemu?

V jednej glose som citoval text, v ktorom Ježiš hovorí o sebe ako o človeku, ktorého chcú zabiť, lebo povedal, čo počul od Boha. Takisto tvrdí, že otec je väčší od neho a kto si ctí jeho, musí si ctíť aj jeho otca. Pretože úcta k Bohu je to, čo sa v dejinách pravidelne vytráca a minimálne od Abraháma to prináša rôzne katastrofy.

Čo zasejeme...

Úcta k Bohu a pokora pred ním iste nestrácajú aktualitu ani zoči-voči rýchlemu rozvoju vedeckých a technických možností. Obrovský pokrok v povojnových rokoch a tiež optimizmus, ktorý prepukol aj po prvej a ešte viac po druhej svetovej vojne, viedli k nereálnym víziám a strate pokory pred Bohom i pred ľuďmi, k skreslenému videniu ľudských možností a schopností.

Najhorší vo vzťahu k Bohu nie je ateizmus, ale zbožňovanie človeka a ľudstva. Práve to je podstata všetkých heréz, vrátane slobodomurárstva, ktoré momentálne zvädza s kresťanstvom smrteľný boj a žalobu, takmer nikto to nechce vidieť a už vôbec nikto nechce o tom konkrétne a otvorene hovoriť. Končím slovami apoštola Pavla, ktoré platia stále viac: „Neverte, moji milovaní, Boh sa nedá vysmievať a čo človek zaseje, to bude aj žať.“ (Galaťanom 6, 7)

Vlado Gregor

Obranca viery, vlasti a človeka

Pokračovanie z 1. strany

Krakovský arcibiskup Stanislav Dziwisz v rozlúčkovom príhovore o kardinálovi Korcovi povedal, že „bránil dôstojnosť ľudskej osobnosti a právo na život v slobode“. Ako ste ho poznali vy?

Bohatá činnosť kardinála J. Ch. Korca je odrazom takmer päťdesiatročného dramatického diania v Cirkvi a na politickej scéne na Slovensku v minulom storočí. Počas komunistického útlaku všetky úsilie štátnej politiky obmedziť činnosť Cirkvi smerovali k jej zámernej likvidácii. Preto celé úsilie zameral na dosiahnutie slobodného pôsobenia Cirkvi a na oslobodenie človeka vôbec.

Aj napriek nepriaznivej situácii, v ktorej sa nachádzal, ako pred väzením tak aj potom, neostal nečinný. Pokračoval vo svojej neúnavnej činnosti kňaza – biskupa, spisovateľa a človeka, ktorý sa usiloval šíriť Kristove hodnoty.

Všimnime si, prosím, jeho úsilie o slobodu – o hodnotu, ktorá vyplýva z podstaty evanjelia. Skutočne boj za slobodu inšpiruje dejiny národov a celého ľudstva. Kresťanstvo sa javí od počiatku ako posolstvo slobody. Kristus prišiel „oznámiť zajatým oslobodenie a vrátiť slobodu utláčaným“ (Lk 4, 18). Sv. Pavol píše Galaťanom: „Bratia, boli ste povolaní k slobode“ (Gal 5, 13). Riešenie, ktoré sa kresťanom podáva je však iné ako to vidíme v mnohých formách ľudského úsilia o slobodu. Ľudia hľadajú hodnotu slobody zvrhnutím tyranov, spravodlivými zákonmi, dobrým usporiadaním spoluzitia, výchovou a pod. To všetko patrí k životu a môže to byť opravdivé a chvályhodné, ale nikdy nedosiahneme plnosť slobody, o ktorú sa usilujeme, ako píše veľký spisovateľ a mysliteľ F. M. Dostojevskij: „Človek sa stále usiluje o slobodu a na každom kroku zisťuje, že je otrok.“ Len ten, kto sa úplne stotožnil s Kristom, má zážitok dokonalej slobody.

Mons. Viliam Judák, nitriansky biskup.

Foto archív

V knihe *Sloboda ako dar - či záhuba?* J. Ch. Korec zdôrazňuje: „Sloboda človeka je jeho veľká výsada. Človek svojou slobodou na základe poznania sveta, jeho zákonov i svojho poslania dotvára svet, ktorý mu bol zverený. Rozvíja ho, tvorí kultúru a civilizáciu a tým tvorí a rozvíja aj sám seba. To čo utvoril zostáva vo svete ako dedičstvo pre ďalšie generácie národa. Človek však môže vo svojom dotváraní a rozvíjaní sveta aj zlyhať, škodiť sebe a iným. Sloboda človeka teda nie je len neslýchanou výsadou, ale aj jeho veľkou zodpovednosťou pred Bohom“

Naozaj, nemožno zabúdať a treba mu byť vďačný za jeho nebojácny zápas o náboženskú a ľudskú slobodu jednotlivca, o historickú pravdu a kresťanské životné hodnoty. Medzi jeho životom a dielom panuje vnútorná jednotnosť, právom ho označili, ešte za života, že je „Defensor fidei, patriae, hominis“ – Obranca viery, vlasti a človeka. (R. Kaliský)

Po zmene režimu predstavoval kardinál Korec rešpektovanú cirkevnú autoritu s vrúcny vzťahom k národu. Myslíte si, že dnešná slovenská spoločnosť ešte dokáže akceptovať tie hodnoty, ktoré kardinál Korec vyznával?

Nádejám sa, že jeho životná múdrosť vložená aj do desiatok kníh, jeho skryté obety a tiché modlitby budú posilou i orientáciou do budúcnosti pre dobro našej diecézy, Cirkvi na Slovensku i vo svete.

Určite je potrebné, aby sme sa učili z jeho prebohatnej životnej skúsenosti, utrpenia, súdov a väzenia, múdrosti, statočnosti, viery v Boha, ľudskej blízkosti, vzdelanosti, jeho literatúry, dejín, teológie, filozofie, najmä otvorenosti a tolerantnej, inteligentnej a kultúrnej slovenskosti.

Dôstojnosť ľudskej osobnosti a právo na život v slobode nie sú len atribúty ohrozované minulým režimom. Aj v súčasnosti čoraz viac spoločnosť traumatizujú vnucované neprirodzené modely správania. Pápež František to nazýva ideologická kolonizácia. Veľmi aktívne jej vzdoruje otec Marián Kuffa. Ale aj predstavitelia Katolíckej cirkvi odmietajú akceptovať, aby bol projekt EÚ zneužívaný na pretláčanie kultúrnej vojny voči národom, ktoré odmietajú podvoliť sa ideológii útočiacej na rodinu, život a manželstvo. Aký je váš názor?

Myslenie mnohých, aj vďaka niektorým médiám, ktoré sa stali akýmsi trhom, kde sa zdanlivo slobodne ponúkajú rôzne, aj choré pohľady na svet, rôzne kultúry a životné štýly, je ovplyvnené neprirodzenými modelmi správania. Pritom pravda zostáva v úzadí, obchádzaná, nechcená, zamlčovaná. Propagujú sa kadejaké sociálne experimenty, zneužíva sa téma ľudských práv, sloboda sa oddeľuje od zodpovednosti, útočí sa na náboženstvo so všetkou silou. Podľa nich náboženstvo patrí do ranného štádia ľudstva, brzdí pokrok a konzervuje iracionálne predstavy. Preto ho treba potláčať, prinajmenšom držať uzavreté v súkromnej sfére. Zároveň presadzujú „rozmanitosť“ a „inakosť“.

Žiaľ, dnes sme sa už prestali hanbiť za mnohé veci. Dnes už nie sme hriešnici, len ľudia, ktorí si chcú užiť

život naplno podľa svojich chútok a predstáv.

Pravdu však nemožno umlčať: Jediné Boh je garantom dôstojnosti človeka. „Jeho mravná dôstojnosť spočíva v správnom využívaní slobody, v zodpovednosti pred sebou samým a vlastným svedomím, pred spoločenstvami, v ktorých žije, a napokon pred Bohom“ (Friedrich Romig: *Práva národa*).

Prvým nitrianskym arcibiskupom bol sv. Metod. Prejavuje sa to nejakým spôsobom na jeho pokračovateľoch? Aké posolstvo zanechal vám sv. Metod?

Pri pohľade na požehnanú činnosť sv. Konštantína-Cyrila a Metoda nemožno nevidieť aj formu obety, ktorú položili na oltár, ako formu obety za požehnanie ich diela medzi našimi predkami. Obidvaja bratia túžili po kláštornej spôsobe života, aký aj nejaký čas praktizovali. Avšak ich poverenie mnohými úlohami v živote Cirkvi i spoločenskom im neumožnili viesť tento spôsob života.

Zajatie, utrpenie a poníženie sv. Metoda sú najbolestnejším úsekom jeho plodného života. Ukazuje však veľkosť jeho osobnosti i veľkosť spoločníkov, s ktorými bol väznený. Predovšetkým syna „nášho rodu“ sv. Gorazda. Zároveň nám ukazuje, že pre Kristove hodnoty aj myšlienku samostatnej hierarchie, závislej priamo od Ríma a uvedenie slovenskej bohoslužby vedel nielen pracovať, vyjednávať, ale aj trpieť.

Toto utrpenie sa vinie celými nasledujúcimi obdobiami v živote nášho národa a Cirkvi na našom území.

Miništrantská olympiáda vo Svodine.

Foto archív

Zdá sa, že si to nie veľmi uvedomujeme.

Pripomeňme si, že od krutého prenasledovania Cirkvi nás delí len niekoľko rokov. Cirkev sa po druhej svetovej vojne stala u nás *trpiacou a umlčanou*. Drastickými zásahmi ju postupne obrali o významné osobnosti a jej najdôležitejšie vitálne inštitúcie.

Na vašu otázku chcem odpovedať slovami kardinála J. Ch. Korca, ktorý ako sám svedok týchto udalostí hovorí: „Nám na Slovensku sa často stávalo a stáva, že zabúdame na krásne a na žalostné situácie dejín, ktoré sú výrečné a majú nám stále čo hovoriť. „Barbarská noc“ svedčí nielen o veľkej ľudskej zlobe, svedčí aj o veľkej Božej láske a moci. Rehoľníci, rehoľné sestry, diecézni kňazi i naši veriaci s Božou pomocou vydržali, prežili a vydali svedectvo viery pred tvárou celej Cirkvi i celého sveta takmer neslýchaným spôsobom oddanosti Kristovi.“

Vždy usmievavý biskup.

Foto archív

Vďaka aj ich utrpeniu môžeme žiť v náboženskej slobode, ktorú nám daroval Boh, v rukách ktorého sú dejiny sveta.

V osobe väzneného arcibiskupa Metoda môžeme vidieť mnohých popravených a tisíce uväznených, prenasledovaných a štvaných príslušníkov nášho národa, v období nedávneho komunistického režimu, ktorí sa bez výhrad hlásili ku kresťanstvu, k Cirkvi a chceli žiť dôstojne ako slobodní ľudia.

Sv. Konštantín - Cyril a sv. Metod poukázali na hodnoty, ktoré sa na historickej ceste národov osvedčili ako veľmi aktuálne aj pre našu dobu. Tá v dôsledku toľkých zložitých náboženských, kultúrnych, občianskych a medzinárodných otázok hľadá zdôvodnenú jednotu v skutočnom spoločenstve rôznych zložiek. Tieto hodnoty sa však neprejavili bez obety, ktorú možno považovať za nekrvavé mučeníctvo.

Od nich vychádza aj pre dnešných kresťanov a ľudí našej doby výzva, aby budovali toto spoločenstvo spoločnými silami a nebáli sa za tieto hodnoty aj obetovať.

Nitra je považovaná za najstaršie slovenské mesto. Je dostatočne archeologicky aj duchovne zmapovaná? Nie sme jej v tomto smere veľa dlžní? A napokon sami sebe?

V tomto smere nás určite Nitra môže ešte príjemne prekvapiť. Treba byť len vnímavý nielen na tajomný hlas histórie, ale aj duchovný odkaz generácií, na pleciah ktorých stojíme.

Eva Zelenayová

Prečo nepovedať celú pravdu?

(2. pokračovanie)

A Slováci? Pražskí komunisti sa ho rýchlo zbavili. Poslali ho na Slovensko. Trochu pobudol v Banskej Bystrici. Aj Dr. Balko ho vo svojich spomienkach trochu spomína. Nič slávne! Dievčatá boli opatrnejšie ako v Prahe a bystrickí súdruhovia radšej mali maďarčinu než češtinu. Potom ho presunuli do Vrútok. Do redakcie časopisu Pravda chudoby. Tam ho jedného dňa prekvapila nečakaná návšteva. Mladá bacuľatá Moravanka v ľudovom kroji a v deke zabalené maličké dievčatko. Balíček položila na stôl priamo pred prekvapenými mužmi: - Klemo, čo si si udelal, to si aj chovej! – a brala sa preč. A Klemo celý ustrnutý vybehol za ňou na ulicu. Koktajúc zmiešaninu češtiny a nemčiny ju utíšil a priviedol späť. Šéfredaktor Pravdy chudoby, Slováčisko rodom z dedinky Lovčice-Trubína neďaleko Žiaru nad Hronom, spomínal po rokoch na túto udalosť so širokým úsmevom. Vždy, keď si na to ako starnúci dôchodca spomenul vo svojej záhrade. My, jeho návštevníci, smiali sme sa tiež.

Ale Klemo sa nesmiel. Ponižili ho títo Slováčikovia. A nezapadol. Áno, zbavili sa ho. Poslali ho na dvojročné politické školenie do Moskvy. Po návrate už vedel o marxizme a politike komunistickej strany hovoriť súvisle – a čítal a čítal a rečnil. Áno, súdruh Stalin je ten génus, ktorý s mohutným Sovietskym zväzom zmenil svet. Zrútil starý kapitalistický, imperialistický, a na jeho rumoch postavil nový socialistický komunistický radostný svet. Tak to prežíval Klement Gottwald vyzbrojený teóriou marx-leninizmu. Tak podobne to uchvátilo aj Vlada Clementisa.

Zaťatý komunista

Takto opísal svoje stretnutie JUDr. Ján Balko s Clementisom, keď jedného októbrového dňa v roku 1928 prišli zavinšovať meniny pani Terézii Vansovej, známej slovenskej spisovateľke. Balko vo svojej knihe *Desať rokov v politike/život v piatich režimoch* z vydavateľstva Michal Vaško, 2005, na strane 363 uvádza: „S Vladom sme si tykali. Obaja sme boli mladí právnici. On komunista-zaťatý, ja ľudák. Ale rešpektoval som jeho zapálenosť za vec. Vinšovať prišiel aj starosta mesta Banskej Bystrice Mons. František Mesík. V tichej diskusii mešťanosta poprosil p. Vladimíra, aby nám povedal, ako to vlastne teraz v Rusku je. Či má český spisovateľ Alojs Jirásek pravdu, keď žalostne vyzýva celú našu republiku na pomoc Rusku, kde vraj ničie chrámy a vraždia mužov vedy. A vtedy Vlado Clementis dôrazne povedal: - Počúvajte všetci, ja, Vladimír Clementis vám vyhlasujem, že v Rusku sa dnes uskutočňujú ideály Veľkej francúzskej revolúcie: sloboda-rovnosť-bratstvo! Za tento ideál oplatí sa žiť, bojovať, aj umrieť! A vy svojimi tmárskymi, spiatocnickými názormi jedného dňa zistíte, na ktorej strane je historická pravda. Rozhodne nie na vašej!

Do rozpálenej besedy sa smutne ozvala p. Terézia Vansová: - Vladko, Vladko, z takej poriadnej luteránskej rodiny a taký nezaboh! Chlapče, chlapče! – Ale my sme vtedy ešte ani netušili, že skutočná pravda o Rusku bola omnoho tragickejšia ako sa o tom písalo v európskej tlači. V novembri 1952 pri počúvaní

rozhlasového prenosu z procesu s Vladom Clementisom som s hrôzou počúval z úst tohto fanatického komunistu priznanie: - Nikdy som nebol komunistom. Vkradol som sa do radov strany, aby som ju rozbíjal. Vždy som zrádzal stranu. Vždy som bol proti Sovietskemu zväzu... - Počúval som rádio s vytreštenými očami, - pokračuje Balko v knižke. – Prenikla ma hrôza. Preboha, čo s tým Vladom urobili!? Veď som Vlada osobne poznal. Obdivoval som jeho obetavý fanatizmus za robotnícku triedu. A s hrôzou som počul rozsudok: - Zrada. Trest smrti obesením. Bez milosti! Vlado a aj tí druhí obžalovaní hlasno kričali, že nie sú hodní odpustenia. Žiadajú robotnícku triedu o zaslúžený najtvrdší trest.

Ako proces s bosorkami

Toto všetko pripomínalo procesy s bosorkami pred niekoľkými storočiami. V roku 1963 V. Clementisa plne rehabilitovali ako nevinne odsúdeného. Dostal aj titul Hrdina ČSR. A dva milióny členov komunistickej strany mlčalo a súhlasilo tak vtedy, ako aj teraz. Taká bola morálka robotníckej triedy. Taká bola diktatúra proletariátu.

Na strane 365-366 Balko pokračuje v spomienkach. Po nejakom čase cestoval vlakom do Lovinobane. Vo Zvolene na peróne stretol pani Lýdiu, vdovu po Vladovi. Celá sa triasla. A priznala: - Vladova rodina ma vyhnala. Obviňujú ma, že ja som bola príčinou celého nešťastia. Odchádzam k príbuzným do Čiech. Ach, prečo Vlado uveril Gottwaldovému uisteniu do telefónu a vrátil sa zo zasadania OSN v Amerike späť domov? Prečo? - Kto tú tragédiu – tucet mŕtvol – ťarchu zločinu – masového – hodil na celú komunistickú stranu a celú republiku? Presne o tri mesiace umrel Stalin a o niekoľko dní za ním aj prezident ČSR Gottwald. A rodiny postihnutých obetí trpeli, žalostili a predčasne umierali. Bol to krutý paradox diktatúry, keď nevinné obeť priznávali zločiny, ktoré nijako nemohli spáchať, žiadali pre seba prísne potrestanie a ďakovali svojim vrahom. Čo mali z posmrtnnej rehabilitácie manželja Vlado a Lydka Clementisovci a ich rodina? A čo mala z blahoželaní, darčiekov napríklad pani Exnárová z Banskej Štiavnice, vdova po Ladislavovi Exnárovi, zakladateľovi partizánskej skupiny pod Sitnom už v roku 1943?

V roku 1964 pri 20. výročí SNP, ako bolo zvykom, prišli delegáti z okresného i krajského výboru zo Žiaru nad Hronom aj z Banskej Bystrice. Položili darčeky, mnoho darčiekov a začali blahoželať. Po chvíľke ich smutná vdova prerušila: „Ďakujem vám, ďakujem, ale čože teraz už z toho všetkého mám? Vtedy ma môj Laco nechal samotnú s tromi malými deťmi. Túlal sa po horách, naháňal seberovných, partizánčil... A ja som v biede nemala čo dať deťom do úst...“ Jazyky gratulantov zamrzli pod ťarchou faktov. Áno, Ladislav Exnár má pomník v Banskej Štiavnici aj v Žiari nad Hronom. Ale môže byť príkladom pre našu mládež človek, ktorý v roku 1943-1944 navrhoval „veľký sabotážny čin proti nemeckým nacistom“ vyhodiť do vzduchu elektrické stožiare a zastaviť takto prevádzku baní v Banskej Štiavnici a Handlovej? Našťastie kamarátov nepresvedčil.

Július Homola

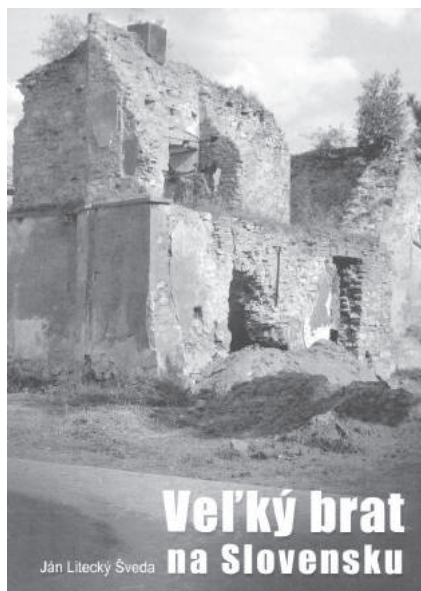
pokračovanie v budúcom čísle

Ján Litecký Šveda: Veľký brat na Slovensku

Nádej pre slovenskú aristokraciu

„My doma sme nepotrebovali Čechov na to, aby sme sa naučili jesť s príborom,“ takto výstižne komentuje Ján Litecký Šveda usídlené klamstvá o potrebe spojiť sa s Čechmi do spoločného štátu. Kapitola sa nazýva Malý úvod o politickej korektnosti a netýka sa len spomienke na spoločný štát. A znova mnohí sa potešia jeho argumentácii, že skôr „české plebejské maniere vyvolávali väčšinou iba útrpný úsmev“. Dodnes, veď krádež spoločnej vlajky je azda ich posledným zúfalým prejavom nadradenosti.

Autor sa aj v ďalšej kapitole Trpaslíci, utópie a genocída venuje spolužitiu Čechov a Slovákov. V súčasnosti, keď globalistom ide o likvidáciu národných štátov, je jeho definícia národa priam vitálnou záležitosťou. A nie preto, žeby sám nevedel povedať čo je národ, sa opiera o množstvo výrokov domácich i svetových autorít. Jednoducho presvedčí čitateľa, že národy jestvovali skôr, než sa zjavili v modernej podobe. Pripomína, že „čerpať z tradície znamená, že sa vieme lepšie vyhnúť nám blízkej hlúposti a naopak, čerpať z múdrosti nám vlastnej, v súzvuku so svojimi predkami, pretože nie všetko sa dá analyticky a technokraticky presne definovať“. Kto sa zaujíma napríklad o Istanbúlsky dohovor, vnucovaný štátom EÚ vie, že práve ten si zakladá na odbúravaní stereotypov, čiže tradičných hodnôt. V závere kapitoly sa venuje pojmom čechoslovakizmus a čechizácia. Ten prvý bol vymyslený na to, „aby sa ním

ukryla podstata procesu, ktorý tu prebiehal od roku 1918...”

Podtitulom tretej kapitoly je: Čechoslovakizmus ako stály zdroj paralýzy. A začína sa vetou: „Za posledných 200 rokov dve témy hýbu Európou: nacionalizmus a socializmus.“ Táto kapitola je mnohovrstvová, vyberieme len niekoľko citátov. Za bývalého režimu „aj obsadzovanie jednotlivých postov – od posledného udavača až po dôstojníka – podliehalo výberu nielen podľa vernosti marxizmu-leninizmu, ale v konkrétnom prostredí ČSR aj podľa toho, kto bol ako vysporiadaný so slovenskou otázkou. Tá bola pre českých vedúcich komunistov ešte dôležitejšia ako náboženská.“ A inde tvrdí: „Antikatolicizmus je niečo ako antisemitizmus ideologickej ľavice.“ Upozorňuje, že dnešní naši súdruhovia „pod-

porujú najhorúcejšie ľavičarske trendy súčasnosti -homosexuálov, feministky, antibelošský rasizmus pod názvom multikulturalizmus, ale zanovito sa označujú ako pravica.

Aj ďalšie dve kapitoly sú obrazom ducha humanistu, ktorý čitateľovi má čo ponúknuť. Napokon ani zadná strana obálky nie je len krátkou recenziou diela. Hoci obsahuje len tri vety, určite sú veľkým povzbudením: „Rozmarný fin de siècle pred vyše sto rokmi sa niesol v zamení kráľov, čo žijú inkognito. Slovenská aristokracia zase už od konca vojny žije v ilegite. Ale jej Sitno je celé Slovensko.“

Eva Zelenayová

Z jáchymovských táborov

Neviem, kto zo stratégov na centrálne tábory Ostrov ma otipoval označením: „vatikánsky špión“. Ja som nebol nijakým špiónom. Chcel som sa dostať cez rieku Moravu do Rakúska a z neho do Talianska. Môj cieľ bolo mesto Turín. Tam som chcel absolvovať filozofiu a teológiu ako mnohí predomnou. No pre vysokú hladinu Moravy to skončilo neúspechom, zajatím, vyšetrovaním a odsúdením na 14 rokov do uránových táborov.

A tak ma zaradili na výberový malý tábor Barbora pre 250 väzňov. Po príchode nás po skupinách vyvádzali na chodbu veliteľského baráku. Tam nás bezpečák natlačil tvárou k drevenej stene. Vyvolával mená podľa spisu. Každý sa ozval svojím číslom. Ja som bol prvý. Prišiel ku mne a posmešne vrazil: „Tu budeš kopať urán, ty skapeš, ty špión“. Chytil ma za temeno hlavy a treskol ma tvárou o stenu. Krv z nosa sa valila nielen po mne, ale aj po ostatných. Pridelili mi banícke ošatenie a určili číslo izby na baráku.

Ale mňa si Kristus zamiloval a tú jáchymovskú tragédiu mi zjemnil. O týždeň odchádzal jeden väzeň do civilu. Po práci opravoval väzenské baganče a gumáky pre šachtu. Večer pri rozkaze sa veliteľ opýtal: „Kto je obuvníkom – šustrom?“ Zdvihol som

ruku, lebo pred príchodom ČA do Zemplína gymnázium nefungovalo, takže som celé dni opravoval obuv u syna Kazančíka. Tam som nikol do tohto remesla.

Toto zaradenie ma uchránilo od hladu, lebo som pre táborových kuchárov opravoval nielen obuv, ale robil som aj ostatné stolárske práce v kuchyni a v skladoch. Každý večer som dostal do veľkej vojenskej šálky „nášup“. O to sme sa na cimre delili. Bolo to husté jedlo, dobre omastené. Tam sme pobudli s cirkevnými predstaviteľmi až do roku 1953. Vtedy sa udiala výmena peňazí. Robotníci v Plzni v Škodových závodoch sa vyburili. Vybraných organizátorov určili na náš tábor – „vyhlazovať“. Nás rozviezli po táboroch. Dostal som sa na tábor Bytíz s 2500 väzňami. Tam boli dve šachty – X a XI. To bolo v strednom Česku v oblasti mesta Příbram. Bolo to staré mariánske pútnické mesto. Tak sme sa dostali pod ochranu Bohorodičky.

Na uráne som prežil takmer šesť rokov. Preto sa vám predstavujem len číslom: AO-5658. S týmto číslom v „Knihe živých“ som zaevidovaný ako prenasledovaný pre vieru.

Anton Semeš

STALO SA

2. novembra 1938 sa v zámku Belvedere vo Viedni zišli zahraniční ministri Nemeckej ríše a Talianskeho kráľovstva Joachim von Ribbentrop a Galeazzo Ciano a podpísali dohodu, ktorou „riešili“ maďarsko-slovenský spor o pohraničné územia. Senec, Galanta, Nové Zámky, Levice, Komárno, Lučenec, Rimavská Sobota, Rožňava a Košice s okolím sa dostali pod zvrchovanosť Maďarska. Ich slovenskí obyvatelia boli vystavení diskriminácii, odnárodňovaniu, ba v niektorých prípadoch aj brutálnemu prenasledovaniu.

6. novembra 1887 odviezli zo Žiliny ďalších 192 katolíckych slovenských detí proti vôli ich rodičov na Dolnú zem, aby sa z nich stali Maďari a kalvíni. Aj v nasledujúcom roku ešte odviezli 86 detí, medzi nimi aj 12-až 15-ročné dievčatá.

7. novembra 1992 zomrel Alexander Dubček, politik a stúpenec socializmu s ľudskou tvárou.

15. novembra 1948 zákonom č. 248/1948 boli zriadené tábory nútených prác (TNP) pre triednych nepriateľov a nepriateľov ľudov-

vodemokratického štátneho zriadenia.

16. novembra 1999 minister spravodlivosti Ján Čarnogurský oznámil, že v rámci svojho ministerstva vytvorí oddelenie pre dokumentáciu zločinov komunizmu.

16. novembra 1989 sa v Bratislave konala študentská demonštrácia.

17. novembra 1989 komunistická polícia brutálne zasiahla proti demonštrujúcim študentom v Prahe.

19. novembra 1989 sa v Bratislave organizovalo hnutie Verejnosť proti násiliu.

20. novembra 1953 uväzneným členom Katolíckej akcie oznámili, že 168 z nich udelil Zbor povereníkov amnestiu.

20. novembra 1959 počas 50. rokov bolo na Slovensku pre náboženskú činnosť odsúdených 302 katolíckych kňazov, z nich dvaja na doživotie.

25. novembra 1989 sa v Bratislave na nám. SNP zišlo okolo 70 tisíc občanov, ktorí žiadali zrušenie vedúcej úlohy KSČ a jej mocenského monopolu.

25. novembra 1992 Federálne

zhromaždenie ČSFR schválilo ústavný zákon o zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky uplynutím dňa 31. decembra 1992. Zákon vyhlásil za nástupnícke štáty ČSFR Českú republiku a Slovenskú republiku. Obidvom nástupníckym štátom tento ústavný zákon zakazoval používať štátne symboly Českej a Slovenskej federatívnej republiky. Česká republika tento zákon beztrestne porušuje dodnes.

30. novembra 1989 parlament v Prahe pod tlakom verejnosti zrušil článok 4 Ústavy ČSSR o vedúcej úlohe KSČ v štáte a v spoločnosti. Zrušil aj článok 16, ktorý uzakoňoval marxizmus-leninizmus ako základný princíp výchovy a vzdelávania.

V novembri 1948 odišli zo Slovenska do Viedne niekoľkí členovia Slovenskej tajnej ochrany, ktorí sa dohodli založiť hnutie nenásilnej spoločenskej sebaobrany proti boľševizmu a za obnovu slovenskej samostatnosti. Tak vznikla myšlienka Bielych légii. Ich zakladateľmi boli Albert Púčik, Jozef Vicen, Anton Tunega a Dr. Jozef Mikula.

Nezabúdajú na zosnulých členov

Členovia regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre navštevujú hroby svojich zosnulých členov a pri zapálených sviečkach na nich spomínajú. Pri prvom výročí úmrtia pána **Miroslava Sarvaša** položili kvety na jeho hrob a venovali mu tichú modlitbu. Pani **Helenka Smejkalová** je už štyri roky na večnosti a aj na jej hrobe zapálili sviečky a spomínali predsedníčka organizácie Alžbeta Loudová a členovia Eva Sopóciová, Jozef Turček, Jana Verešová, Agáta Fišerová a Mária Balážová.

(al)

ÚPN oceňoval

V priestoroch úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja 5. októbra prevzali z rúk podpredsedu Správnej rady Ústavu pamäti národa Jána Pálffyho vysoké ocenenie viacerí politickí väzni. Ocenenie im udelili za životný postoj na znak úcty a vďaky za utrpenie počas obdobia vlády komunistického režimu.

(mt)

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ **Dp. Ján Košiar zabezpečí na štvrtok 29. novembra o 16,00 hod.** v refektári u Milosrdných bratov prezentáciu niekoľkých publikácií, ktoré v roku 2018 vydali Politickí väzni ZPKO, Ústav dejín kresťanstva a vydavateľstvo Post Scriptum. Vhodné sú aj pod vianočný stromček.

■ **Vedenie našej organizácie po viacerých rokoch** zaslalo Štátnemu pedagogickému ústavu meno historika, nominovaného našou organizáciou, do komisie pre schvaľovanie učebníc dejepisu.

■ **Predseda organizácie Ján Litecký Šveda** po konzultácii s príslušným referentom podal žiadosť na Dopravný podnik mesta Bratislavy na premenovanie zastávky spoja č. 29 medzi Devínom a Devínskou Novou Vsou, kde je pozostatok pohraničného múru. V súčasnosti sa nazýva Morava II, navrhujeme zmenu názvu na „Pri železnej opone“, aby sa takto nenásilne hlavne mladým ľuďom pripomenula doba neslobody. Prípadné výtvarné a plastické dotvorenie zastávky bude predmetom ďalších rokovaní s príslušnou mestskou časťou.

PRIPOMÍNAME SI

V novembri si pripomínáme významné životné jubileá týchto našich členov a sympatizantov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

Životné jubileum 87 rokov oslávil 23. septembra Ľubomír Hatala z Prievidze. Z technických príčin nebol uverejnený v časopise Svedectvo, za čo sa mu touto cestou ospravedlňujeme.

50 rokov

Mgr. Zlatica Krištiaková, Čadca 11.11.1968
Štefan Novák, Košice 2.11.1968

55 rokov

Ľubomír Batora, Veľké Chlievany 17.11.1963
Anna Goldová, Svätoplukovo 29.11.1963

60 rokov

Beáta Verčimáková, Bratislava 28.11.1958

65 rokov

Marián Brázdovič, Bratislava 10.11.1953

70 rokov

František Považan, Hronský Beňadik 19.11.1948

Alexander Števík, Bratislava 11.11.1948

75 rokov

Elvíra Mazúrová, Kysucké Nové Mesto 5.11.1943

80 rokov

Margita Kováčová, Tvrdošín 1.11.1938

81 rokov

Ferdinand Šebesta 3.11.1937

82 rokov

Margita Ježová, Spišské Vlachy 5.11.1936

83 rokov

Mária Pavlíková, Plechotice 1.11.1935

87 rokov

Karol Pribiš, Borský Sv. Jur 14.11.1931
Anna Dudoková, Trebišov 18.11.1931

88 rokov

Irena Stanková, Lučenec 23.11.1930

89 rokov

Felix Neštrák, Sereď 19.11.1929
Viliam Burian, Nitra 27.11.1929

90 rokov

Paulína Filová, Heľpa 3.11.1928
Ing. Ján Brichta, Bratislava 8.11.1928

91 rokov

Františka Hlubíková, Bratislava 6.11.1927

92 rokov

Jozef Stančík, Brezno 8.11.1926

Jubilantom srdečne blahoželáme

Najstaršia členka vo večnosti

Vo veku nedožitých 105 rokov, 9. septembra t.r. zomrela pani **Mária Korecová**, dlhoročná členka nitrianskej organizácie PV ZPKO. Bola švagrinou neobehého Jána Chryzostoma kardinála Korca. Posledná rozlúčka sa konala 12. septembra sv. omšou v kostole sv. Martina a na Chrenovskom cintoríne v Nitre. Na pohrebe sa zúčastnili Eva Sopóciová, Jana Verešová a Juraj Kónya. S láskou spomíname na našu vernú členku.

Alžbeta Loudová

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stra-

tili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0902 199 429 a 0905 737 790.**

Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA ČINNOSŤ

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR

Ing. Petra Róhmanová, Bratislava 10 EUR
Mária a Michal Kuriatnik, Košice 100 EUR

Účastníci seminára v Košiciach 11 EUR
Magda Suchy, Canada 100 EUR
Valéria Hrnčariková, Hlohovec 6 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku nedožitých 90 rokov, 26. septembra 2018, zomrel **Ján PATKA** zo Sekúl, dlhoročný člen PV ZPKO Bratislava - okolie. Posledná rozlúčka sa konala 29. septembra 2018 na miestnom cintoríne v Sekuliach.

† Vo veku nedožitých 87 rokov, 29. septembra 2018, zomrel **Alexander BARTA**, dlhoročný člen RO PV ZPKO Nitra. Posledná rozlúčka sa konala 4. októbra 2018 v rímskokatolíckom kostole a na miestnom cintoríne v Bádiciach. Poslednej rozlúčky sa zúčastnili členky Janka Verešová, Agáta Fišerová a predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

● **Malé kníhkupectvo Svojeť** v bratislavskej Liga pasáží ponúka knihy, ktoré inde nekúpite. Historickú, vlasteneckú literatúru bez politickej korektnosti, zborníky, kalendáre a časopisy vrátane Svedectva. Otváracie hodiny v pondelok až štvrtok sú od 10.00 do 13.00 a od 13.30 do 16.30, vo štvrtok do 17.30 hod. V piatok od 9.00 do 13.00 a od 13.30 do 14.30 hod. Informácie na 0903 946 718.

■ **Úradné hodiny v kancelárii** Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Mons. ThDr. Stanislav Zvolenský

arcibiskup- prímas

R.k.Biskupstvo

Špitálska ul. 7

811 08 Bratislava

P.B.J.K.

Eminencia ctihodný pán arcibiskup,

uctivo Vás pozdravujeme.

Dovoľte, prosím, aby sme Vás pokorne požiadali o nasledovné vyriešenie trápnej záležitosti : Ako je všeobecne známe, v košickej katedrále - v Dóme- sv. Alžbety ležia už 80 rokov telesné pozostatky uhorského magnáta Františka II. Rákociho. a spôl. štyri artefakty a krypta, apoteóza, mramorové tabule, a epitaf. Časť návštevy maďarských uctievatelov s maďarskými zástavami, spevmi a halasnými prejavmi hrubo znevažujú chrám a urážajú veriacich. Boží chrám, ktorý má slúžiť výlučne Božiemu kultu, cudzí ľudia zneužívajú na kult svojho idola- vysnívaného hrdinu, posvätného národovca. Ich fanatizmus je nevyliciteľný. Už pred 10 -timi rokmi naši historici vo svojich odborných článkoch, ktoré prikladáme tu v našom liste, poukázali na hodnoty historické dokumenty, ktoré hodnotia rozporuplnú osobnosť Františka II. Rákociho- prísne vedecky- historicky- objektívne! Nebol svätec- ani hrdina. Hodnotia jeho osobu so všetkých strán a vo všetkých súvislostiach :

bol zločancom!

František II. Rákoci bol nacist. Nadradoval svoj národ nad iné národy susediace. Bol psychiatricky rozvrátenou osobou. Svoju osobu a svoje ambície stať sa kráľom- alebo aspoň kniazom - vazalom od tureckej mohamedánskej agresívnej moci - v Uhorsku- nadradoval nad všetky hodnoty, práva a možnosti občanov a svojej doby. Na sneme v Onóde v r. 1707 dal zmasakrovať slovenských delegátov snemu, ktorí sa odvážili sťažovať na vojnové dane. Podobne baníkov v B.Štiavnicí v tom istom roku. V r. 1703-1711 zorganizoval a viedol v službách tureckého sultána a tatárskych lupičníkov vojenskú vzburu proti kresťanskému cisárovi, ktorého armáda už niekoľko rokov predtým oslobodila Maďarsko od tureckých okupantov. Tá tam bašovali 180 rokov. Rákociho 8 ročná vojna proti cisárovi vyplienila celé Slovensko: 80 tisíc ľudských životov v bojoch a asi 300 tisíc následkom moru, ktorý dovliekli tatárski jazci. Rákociho vojenské zástavy niesli krásne výzvy : S Bohom za vlasť a slobodu! Veľké klamstvo! Pravda bola krutá: S diablom proti Bohu, kresťanstvu, vlasti a slobode. Pán arcibiskup Alojz Tkáč už pred 10-timi rokmi verejne vyzval na odstahovanie relikvií z chrámu, aby sa už konečne zamedzilo zneužívaniu a výtržnostiam. Odvtedy nič sa nezmenilo.

Eminencia ctihodný pán arcibiskup, pokorne Vás prosíme, spolu s členmi KBS svojou autoritou zapôsobte, aby sa skončila postupné znevažovanie košického chrámu sv. Alžbety *sporným relikviám* s hlbokou úctou, vďačnosťou i dôverou Vás pozdravujeme. Nech Váš Ježiš Kristus a jeho Svätá Matka Panna Mária naďalej pomáhajú vo Vašej Veľpastierskej práci.

Topoľčianky, 25.10.2017. Július Homola, Žitavanská 36, Topoľčianky

Margita Zimanová

Štefan Skladan

Margita Zimanová

Štefan Skladan 95793